

وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی

دفتر بهداشت روان، اعتیاد و سلامت اجتماعی

برنامه پیشگیری از خودکشی به روش پیگیری تلفنی

هدف: استقرار و اجراء برنامه پیشگیری از خودکشی مجدد به روش "مشاوره مختصر و پیگیری تلفنی برای اقدام کنندگان به خودکشی

انتظارات از اجراء برنامه بعد از یکسال:

- ارایه خدمات پیگیری تلفنی به ۷۵٪ از مراجعه کنندگان به اورژانس به علت اقدام به خودکشی
- کاهش ۵۰٪ اقدام کنندگان به خودکشی
- ماندگاری ۸۵٪ از اقدام کنندگان به خودکشی در خدمات پیگیری تلفنی
- عدم افزایش / کاهش میزان خودکشی در شهرستان های محل اجراء برنامه

مکان اجراء برنامه :

استان های آذربایجان غربی، کرمانشاه، لرستان و ایلام
در شهرستان های:

آذربایجان غربی: ارومیه، میاندوآب، خوی، سردشت، بوکان، سلماس، اشنویه، پیرانشهر، شاهین دژ، ماکو، مهاباد، تکاب، چایپاره، نقده، پلدشت، شوط

کرمانشاه: اسلام آباد غرب، سرپل ذهاب، صحنه، سنقر، پاوه، جوانرود، هرسین، کرمانشاه

لرستان: سلسله، خرم آباد، بروجرد، ازنا، پل دختر، کوهدشت، الیگودرز، دورود، نورآباد

ایلام: آبدانان، دره شهر، ایوان، ایلام

آشنایی معاونین محترم بهداشتی دانشگاه های محل اجراء برنامه توسط مدیر کل دفتر بهداشت روان وزارت بهداشت

۱. آشنایی با کل برنامه به عنوان برنامه ملی مربوط به کاهش آسیب های اجتماعی ملی با مدیریت وزارت کشور
۲. توجیح رئیس مرکز بهداشت و کارشناس بهداشت روان دانشگاه
۳. توجیح روسای مراکز بهداشتی شهرستان های محل اجرای برنامه
۴. هماهنگی با معاون درمان دانشگاه برای همکاری روسای بیمارستان ها برای اجرای برنامه
۵. هماهنگی لازم برای اجرای برنامه در شهرستان های منتخب
۶. مانیتور اجرای برنامه هر سه ماه یکبار
۷. تهیه گزارش از نحوه پیشرفت برنامه هر سه ماه و ارایه به رئیس دانشگاه

انتظار از معاونین محترم درمان دانشگاه های محل اجراء برنامه توسط مدير كل دفتر بهداشت روان وزارت بهداشت

۱. آشنایی با كل برنامه به عنوان برنامه ملی مربوط به کاهش آسیب های اجتماعی ملی با مدیریت وزارت کشور
۲. توجیح روسای بیمارستان های مربوط به شهرستان های محل اجرای برنامه
۳. هماهنگی لازم برای اجرای برنامه در شهرستان های منتخب
۴. هماهنگی با معاون بهداشتی دانشگاه برای اجرای برنامه
۵. انتقال اطلاعات بیماران به صورت روزانه از بیمارستان به مرکز بهداشت شهرستان

وظایف وزارت بهداشت:

۱. تدوین برنامه اجرایی
۲. تدوین متون آموزشی
۳. ایجاد ظرفیت لازم در کارکنان بهداشتی و درمانی
۴. تحلیل داده های و ارایه فید بک به دانشگاه
۵. کمک به اصلاح روند اجرا به دانشگاه به صورت دوره های سه ماهه
۶. تهیه گزارش از ۴ استان و ارسال فیدبک به روسای دانشگاهها

ظرفیت سازی نیروی انسانی:

۱. آموزش کارشناسان مسئول بهداشت روان استان ها و شهرستان ها توسط مجری برنامه
۲. آموزش کارشناسان بهداشت روان مراکز جامع توسط کارشناس مسئول شهرستان
۳. آموزش پرستاران روسای بخش های اورژانس توسط مجری برنامه
۴. آموزش سایر پرستاران بیمارستان توسط رئیس بخش اورژانس یا کارشناس بهداشت روان شهرستان

فراگیران و مفاد آموزشی:

گروه روانشناسان:

- کارشناسان بهداشت روان استان ها
 - کارشناسان بهداشت روان شهرستان ها
 - کارشناسان بهداشت روان مراکز جامع خدمات سلامت
۱. آشنایی با برنامه و اهداف و روش اجرای برنامه
 ۲. روش مداخله مختصر (ASSIP)
 ۳. روش برقراری ارتباط موثر و همدلی با اقدام کننده و خانواده
 ۴. نحوه مصاحبه تلفنی
 ۵. نحوه تکمیل پرسشنامه پیگیری تلفنی
 ۶. ثبت داده ها در فرم اکسل
 ۷. آشنایی با فرایند انتقال اطلاعات بیماران از اورژانس به مرکز بهداشت

گروه پرستاران بیمارستان:

۱. آشنایی با برنامه و اهداف و روش اجرای برنامه
۲. روش برقراری ارتباط موثر و همدلی با اقدام کننده به خودکشی و خانواده
۳. آشنایی با فرایند انتقال و ثبت اطلاعات بیماران از اورژانس به مرکز بهداشت

ایجاد ساختار اجرایی:

۱. آشنایی روسای دانشگاه با اهداف و برنامه های طرح: توسط وزارت بهداشت
۲. آشنایی معاونین بهداشتی و درمانی با اهداف و برنامه های طرح: روسای دانشگاهها و وزارت بهداشت
۳. آشنایی روسای شبکه بهداشت شهرستان ها و روسای بیمارستان های شهرستان های مجری برنامه با اهداف و برنامه های طرح: توسط معاونین بهداشتی و درمانی دانشگاهها

اقداماتی که در فرایند اجرا برنامه باید توسط بخش های مختلف انجام شود

در اورژانس:

۱. ویزیت بیمار اقدام کننده به خودکشی در اورژانس و انجام اقدامات درمانی ضروری توسط کادر درمانی اورژانس
۲. در هنگام ترخیص بیمار از اورژانس:
 - a. رایبه کننده خدمات قبل از ترخیص از اورژانس: پرستار اورژانس / سوپروایزر آموزشی بیمارستان
 - b. برقراری ارتباط درمانی با بیمار
 - c. تحویل بروشورهای آموزشی
 - d. تحویل جدول حاوی خدمات بهداشت روان در دسترس در شهر
 - e. معرفی مرکز بهداشت برای تماس های بعدی و دریافت خدمات بعدی
 - f. تکمیل اطلاعات بیمار و انتقال اطلاعات به صورت روزانه به مرکز اطلاعات و اسناد پزشکی بیمارستان

۳. در زمان ترخیص از بخش های بیمارستان:

- a. رایبه کننده خدمات: پرستار بخش / سوپروایزر آموزشی
 - b. برقراری ارتباط درمانی
 - c. تحویل بروشورهای آموزشی
 - d. تحویل جدول حاوی خدمات بهداشت روان در دسترس شهر
 - e. معرفی مرکز بهداشت برای تماس های بعدی و دریافت خدمات بعدی
 - f. تکمیل اطلاعات روزانه و انتقال اطلاعات روزانه به مرکز اطلاعات و اسناد پزشکی بیمارستان
۴. مرکز آمار و اسناد پزشکی بیمارستان:

- a. مسئول اجرا: مسئول آمار و اسناد پزشکی بیمارستان
- b. دریافت روزانه اطلاعات بیماران اقدام کننده به خودکشی از اورژانس و یا بخش های بیمارستان
- c. انتقال روزانه اطلاعات به مرکز بهداشت شهرستان از طریق:
 - i. تلفنی

ii. اتوماسیون

iii. پیام اتوماسیون

۵. وظایف کارشناس مسئول بهداشت روان شهرستان:

- a. دریافت روزانه اطلاعات بیماران از مرکز آمار بیمارستان ها
- b. توزیع روزانه بیماران به مراکز جامع مستقر در محل سکونت بیمار
- c. دریافت اطلاعات ثبت شده در اکسل از مراکز جامع
- d. ارسال ماهانه اکسل حاوی داده ها به مرکز استان
- e. تهیه جدول حاوی امار بیماران معرفی شده به مراکز جامع
- f. ارائه فیدبک به مرکز بهداشت و بیمارستان ها در خصوص نتایج حاصله از اجرای برنامه هر سه ماه یکبار
- g. ارائه گزارش به کارشناس بهداشت روان استان هر سه ماه یکبار
- h. ارائه نتایج حاصل از اجرای برنامه در کمیته بهداشت شهرستان به سایر ذینفعان
- i. مانیتور برنامه هر سه ماه

۶. وظایف کارشناسان مراکز جامع خدمات سلامت:

- a. دریافت روزانه اطلاعات بیماران از مرکز بهداشت شهرستان
- b. تماس تلفنی با بیمار و دعوت از وی برای حضور در مرکز جامع
- i. در صورت عدم پاسخ، لازم است طی روزهای بعدی تماس تلفنی برقرار شود تا مخاطب پاسخگو باشد و یا انصراف خود را اعلام نماید و یا اینکه تماس گیرنده از اشتباه بودن شماره تلفن بیمار مطمئن شود

c. ارائه آموزش سه جلسه ای ASSIP به بیمار

d. ارائه خدمات تلفنی به بیمار پس از ارائه خدمات آموزش سه جلسه ای به تناوب های زیر:

i. ۱ و ۲ و ۴ هفته

ii. سپس به صورت ماهیانه

e. تکمیل فرم پیگیری تلفنی همزمان با هر بار تماس

f. لازم است فرد پیگیری کننده یک نفر روانشناس ثابت و ترجیحا هم جنس بیمار باشد

g. ارسال فرم های تکمیل شده تلفنی به مرکز بهداشت شهرستان به صورت ماهانه

۷. وظایف کارشناس مسئول استان:

a. آموزش کارشناسان شهرستان و مرکز جامع به کمک کارشناسان شهرستان ها

b. تکمیل چک لیست مربوط به آمادگی شهرستان برای اجرای برنامه

c. آموزش کارشناسان جدید

d. آموزش پرستاران جدید

e. دریافت اطلاعات به صورت هر سه ماه یکبار از کارشناسان شهرستان ها

f. ارائه گزارش به معاون درمان و بهداشت دانشگاه هر سه ماه

g. ارائه گزارش به وزارت بهداشت هر سه ماه

h. مانیتور برنامه هر سه ماه